

ชื่อเรื่อง การค้นคว้าแบบอิสระ ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี
ของพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นางสิภา จิตตภิรมย์

สาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

สาขารณสุขศาสตร์

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

อาจารย์นายแพทย์ พงศ์เทพ วิจารณ์เดชะ ประธานกรรมการ
นายแพทย์ นิลิต วรรณัจฉริยา กรรมการ
อาจารย์ อะเคื้อ อุษলেখกะ กรรมการ

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีของพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการศึกษาเชิงบรรยาย (descriptive study) กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลเทคนิคและพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในตึกผู้ป่วยในของโรงพยาบาลชุมชน 20 แห่งในจังหวัดเชียงใหม่ สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) ได้ตัวอย่างจำนวน 148 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม ซึ่งให้กลุ่มตัวอย่างตอบด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างด้วยการทดสอบค่าที (Independent t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's Test for Multiple Comparison) หาความสัมพันธ์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และหาตัวพยากรณ์ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความรู้ในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีของพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนอยู่ในระดับน้อย ทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง และการปฏิบัติในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีอยู่ในระดับน้อย

2. เปรียบเทียบความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี กับ วุฒิศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี ของพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน พบว่า พยาบาลที่มีวุฒิศึกษาต่างกันจะมีความรู้ในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยที่พยาบาลที่มีวุฒิศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าจะมีความรู้ดีกว่าพยาบาลที่มีวุฒิศึกษาดำกว่าระดับปริญญาตรี สำหรับตัวแปรอื่น ๆ นั้นไม่มีความแตกต่างกัน

3. ความรู้ ทัศนคติ การปฏิบัติในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี และ วุฒิศึกษา ของพยาบาลมีความสัมพันธ์กัน โดยที่ ความรู้ในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีมีความสัมพันธ์ กับ ทัศนคติ การปฏิบัติในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี และวุฒิศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) ส่วน ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) สำหรับ สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน และประสบการณ์ในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี

4. ทัศนคติในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีสามารถร่วมพยากรณ์การปฏิบัติในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) โดยสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการปฏิบัติในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีของพยาบาลได้ร้อยละ 36.3 ส่วนสถานภาพสมรส ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานและประสบการณ์ในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี ไม่สามารถร่วมกันพยากรณ์ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

จากการศึกษาครั้งนี้ ควรได้มีการบรรจุ เรื่องการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีไว้ในหลักสูตรการพยาบาลทุกระดับ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่เหมาะสมสอดคล้องกับงานที่รับผิดชอบ พร้อมทั้งมีการอบรมด้านวิชาการให้แก่พยาบาลเป็นระยะ ๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีต่อไป

Independent Study Title   Community Hospital Nurse's Knowledge
Attitude and Practice Toward HIV
Patient Nursing Care in Chiang Mai
Province

Author   Mrs. Siga Jittapirom

Master of Public Health   Public Health

Examining Committee

Lecturer   Dr. Pongthep Wiwathanadej   Chairman

Dr. Nisit   Wattanutchariya   Member

Lecturer   Miss Akeau Unahalekhaka   Member

Abstract

The study was conducted to investigate community hospital nurse's knowledge, attitude and practice toward HIV patient nursing care in Chiang Mai province. The samples were 148 technical nurses and professional nurses from 20 community hospitals in Chiang Mai province. These samples were selected by stratified random sampling method. The instrument used for data collection was self-administered questionnaire. The statistics used were percentage, arithmetic mean, standard deviation, independent t-test, one way ANOVA, Pearson's product moment correlation coefficient and multiple correlation.

The result of the study revealed that :

1. Community nurse's knowledge on HIV patient nursing care was at the low level while their attitude was at the moderate level and practice was at the low level.

2. Comparing knowledge, attitude and practice toward HIV patient nursing care with education, marital status, work experience and the experiences in caring of HIV patient, it was found that : knowledge on HIV patient nursing care perceived by the nurses classified by education level was significantly different ($p < .05$). There were no significant differences among other variables ($p > .05$).

3. There was positive relationship between knowledge, attitude practice toward HIV patient nursing care and education. The knowledge was significantly related with attitude and practice and education ($p < 0.01$), while the attitude was significantly related with practice toward HIV patient nursing care ($p < 0.001$). The knowledge, attitude and practice toward HIV patient nursing care had no statistically significant relationship with marital status, work experiences and the experiences in caring of HIV patient.

4. The attitude toward HIV patient nursing care could be used to predict the practice toward HIV patient nursing care at about 36.3 percent ($p < 0.001$), but the marital status, work experiences and the experiences in caring of HIV patient could not be used.

This study suggests that the subjects of HIV patient nursing care be added to every level of current nursing curriculum. Manuals for appropriate activities on nursing care should be constructed and regular on-the-job training should be conducted in order to improve health personnel's ability on HIV patient nursing care.